

Van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving

**Rotterdam, 6 november 2013
prof. dr. Luigi van Leeuwen**

De rode draad van het betoog

- Transitie en transformatie
- Decentralisatie: voor- en nadelen
- Historische ontwikkeling in de laatste 40 jaar
- Wat kunnen wij van het verleden leren?
- Een nieuw tijdperk breekt aan

Transitie en transformatie

- Transitie: verandering van de structuur van het bestaande stelsel
- Transformatie: radicale vernieuwing van waarden, gevolgd door inhoudelijke vernieuwing en cultuurverandering
- Verandering in de 'principal – agent'-relatie:
 - Het rijk niet langer de opdrachtgever
 - Meer verantwoordelijkheid bij de burgers
 - Omslag in de werkwijze van professio

Decentralisatie: voor- en nadelen

- De gedecentraliseerde eenheidsstaat: een uniek systeem
- Verzorgingsstaat bracht uniforme dienstverlening voor elke burger
- Nadelen van centralisatie tellen zwaarder dan de voordelen: kostentoeename en ineffectiviteit
- Gaat decentralisatie naar de gemeenten ver genoeg?
- Groter gemeentelijk belastinggebied noodzakelijk!

Historische ontwikkeling in de laatste 40 jaar

- Pogingen van centralisme naar decentralisme:
 - Knelpuntennota en de kaderwet specifiek welzijn
 - Besluit proefgemeenten
 - D'-project gemeenten – provincies
 - Sociale vernieuwing
 - Grote stedenbeleid
 - WMO
- Blokkades van velerlei soort

Wat kunnen wij van het verleden leren?

- Ieder departement had zijn eigen wetgevingsmethode, die in lokale verkokering doorwerkte
- De vertaalslag naar de gemeenten dient te leiden tot een integrale aanpak in het sociaal domein
- Niet de producent maar de cliënt centraal, dus vraaggericht
- Maatwerk voor de burger, die het nodig heeft
- Nieuwe informatietechnologie breed toepassen

Hervorming van giga omvang

- Verandering van paradigma: bestuurlijk, politiek, cultureel en economisch
- Bij alle partijen moet het anders
- Samenwerken en concurrentie:
 - Goede mix van generalisten en specialisten
 - Nieuw inkoopstelsel zonder grote complexe aanbestedingen
 - Geef de buurteconomie een kans
- The Big Bang: 1 januari 2015!

